# Naziv istraživanja: Iskustva i odnos srednjoškolaca prema sredstvima ovisnosti

Provoditelj: Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije

Godina provedbe: 2012

**Kratki sadržaj:**
Sveobuhvatno anketiranje učenika srednjih škola na području Koprivničko-križevačke županije provedeno je 1995. godine u organizaciji Policijske uprave. Centar provodio istraživanja 2002, 2007 i 2012. godine. Godine 2012. anketa o uzimanju sredstava ovisnosti provedena je u svim srednjim školama u županiji ( 8 srednjih škola). Anketirani su učenici prvih i završnih razreda. Ispitivala se raširenost pušenja, pijenja alkohola i uzimanja opojnih droga među mladima, te prepoznavanje štetnosti opojnih droga i traženje pomoći u slučaju problema.
**Istraživanje provedeno među:**
Učenicima
**Financijski podržano od:**
Ministarstvo zdravlja - financiranje publikacije u okviru projekta Zajedno protiv ovisnosti
**Ciljevi istraživanja:**
Ispitati kakva je raširenost pušenja, pijenja alkoholnih pića i uzimanja opojnih droga među učenicima srednjih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji.
Utvrditi postoje li razlike u učestalosti konzumiranja sredstva ovisnosti kod srednjoškolaca s obzirom na dob i spol.
ispitati u kojoj su mjeri mladi upoznati s načinom djelovanja i štetnosti opojnih droga, te koji su najčešći njihovi izvori informacija o tome.
ustanoviti kakva su očekivanja mladih u situacijama kad im je potrebna pomoć.
Pratiti kretanje i trendove zlouporabe sredstava ovisnosti među mladima.
**Metode istraživanja:**
Anonimna anketa učenika. Provedena je grupno u razredima. Anketni upitnik sastojao se od ukupno trinaest pitanja - jedanaest pitanja odnosilo se na zlouporabu sredstava ovisnosti, a dva pitanja su bila o spolu i razredu koji učenici polaze. Ankete su obrađene u Zavodu. U obradi i analizi podataka primijenio se software Microsoft Office Excel. Koristeći se metodama deskriptivne statistike, podaci su statistički obrađeni uz upotrebu X2 testa značajnosti, dok se $p<0,05$ smatrao statistički značajnim.
**Uzorak:**
Broj učenika koji su ispunili ankete: 2.299 (odaziv 90,5%)
**Rezultati istraživanja:**
Pušenje
Redovito, svaki dan puši 23,1% učenika, 15,5% učenika puši rijetko, dok 61,4% učenika ne puši. Razlika u navici pušenja postoji između učenika prvih i završnih razreda, čak 30,7% učenika završnih razreda u odnosu na 16,9% učenika prvih razreda puši redovito i svakodnevno. trendovi pokazuju kako je prevalencija pušenja među srednjoškolcima do 2007. godine rasla, a da je od tada u blagom padu.
Pijenje alkoholnih pića
Samo 12,1% srednjoškolaca nije konzumiralo alkohol. Od 87,9% mladih koji imaju iskustvo pijenja alkoholnih pića, njih 5,3% je izjavilo da pije svakodnevno. Nekoliko puta mjesečno izjavilo je da pije 38,1% učenika, nekoliko puta godišnje 31,3%, a nekoliko puta tjedno 13,1% učenika. Podjednaki je broj djevojaka i mladića koji piju alkoholna pića nekoliko puta mjesečno, ali daleko više mladića nego djevojaka pije nekoliko puta tjedno (18,5% prema 7,2%) te svakodnevno (7,2% prema 3,3%). Učestalost pijenja alkoholnih pića se povećava u višim razredima te je tako samo 8,0% učenika završnih razreda izjavilo da nikada nije pilo alkoholna pića nasuprot 15,4% učenika prvih razreda. U protekloj dekadi smanjio se broj učenika koji nikada ne konzumiraju alkoholna pića, povećao se broj učenika koji

konzumiraju alkoholna pića i to naročito onih koji konzumiraju alkoholna pića nekoliko puta mjesečno.
Zlouporaba droga
Većina srednjoškolaca nije probala droge (85,4%). Od 14,6% osoba koje su navele da su probale neku od droga, većina njih (10,7%) je probala svega jednom ili nekoliko puta, dok 2,3% njih uzima povremeno, a 1,5% redovito. Najčešća droga koju navode mladi da su probali bila je marihuana (53,3%), na drugom mjestu je ljepilo (12,7%), a zatim dolaze neke druge droge (11,1%) te ecstasy (6,5%). Iako se stanje nije mnogo promijenilo tijekom proteklog desetljeća, ipak se uočava kako mladi nešto manje eksperimentiraju s marihuanom a nešto više s ljepilom i nekim drugim drogama koje su dostupnije na tržištu te koje su se nedavno pojavile kao što su sintetički kanabinoidi. Očekivana razlika postoji između djevojaka i mladića te između učenika prvih i završnih razreda, a uočava se kako su eksperimentiranju s drogama ipak skloniji mladići te učenici viših razreda.
Srednjoškolci procjenjuju kako posjeduju solidno znanje o načinu djelovanja i štetnosti droga. Njih 45,3% misli kako su dobro informirani, podjednako je onih koji misle da imaju malo informacija (23,0%) i onih koji misle da su jako dobro informirani (22,8%), a dok je 8,7% izjavilo kako gotovo ništa ne zna o drogama. Najviše informacija o drogama mladi dobiju u školi. U istraživanju provedenom 2012., tako je 29,1% srednjoškolaca izjavilo kako je dobilo informacije o drogama u školi, 23,7% putem interneta, a 16,3% putem televizije. Bilježi se porast izvora informacija putem interneta. Najviše je mladih osoba izjavilo kako bi se za pomoć obratilo svojima roditeljima (51,4%) i što je bilo očekivano jer je naša kultura još uvijek obitelji orijentirana, a zatim prijatelju (27,7%) te stručnoj osobi/doktoru (8,1%).
**Korištena literatura tijekom istraživanja i reference u kojima su rezultati objavljeni:**
Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije - komparativna studija: 2002., 2007., 2012.,Koprivnica: Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, Služba za javno zdravstvo i socijalnu medicine, 2013. (knjiga)